

Litt om arealregnskap og naturrestaurering

Thomas Kiland-Langeland
Fagdirektør Miljøvernavdelingen

Statsforvalteren i Agder

17.10.2022

Velkommen, Arealregnskap!

- En grunnleggende forutsetning for å kunne gjøre forvaltningen økosystembasert
- Et grunnlag for å fange opp verdien av «hverdagsnaturen»
- Så må vi ta tallene i bruk! Grunnlag for klimamål for arealbruken?

Arealtype	Nåværende	Etter realisering	Endring	% endring
Bebyggd	24 335	29 577	5 242	21,5 %
Samferdsel	10 244	11 321	1 077	10,5 %
Fulldyrka jord	17 447	17 403	-44	-0,2 %
Overflatedyrka jord	150	150	0	0,1 %
Innmarksbeite	1 321	1 317	-4	-0,3 %
Myr	5 786	5 506	-281	-4,8 %
Skog	186 805	180 692	-6 113	-3,3 %
Åpen fastmark	7 807	7 932	125	1,6 %
Ferskvann	15 826	15 824	-2	0,0 %
Totalt	269 721	269 721	0	0,0 %

NB: Plan i
prosess

Eksempel fra Arendal kommune

17.10.2022

Status nasjonal politikk – naturrestaurering og naturavgift

- Naturavgift har vært omtalt i ikke mindre enn 4 NOU-er til nå
 - Men hvorfor skjer det ikke noe?
- Natur drukner i klimakrisa
- Naturavgift er umodent
- Kunnskapsgrunnlaget svikter
 - Kun 20% av norsk natur er kartlagt – med dagens tempo vil det ta ca. 150 år å kartlegge Norges natur

Noen utfordringer

- Regjeringen vedtok noen prinsipper for økologisk kompensasjon i 2019, men disse er ikke offentliggjort
- Miljødir, Vegdir og Jernbanedir lagde en veileder for økologisk kompensasjon i 2020, men også denne forblir upublisert
- Juridisk utfordring: Mangler hjemmel i plan- og bygningsloven for å kunne kreve gjennomføring av økologisk kompensasjon – § 12-7, punkt 10 er den aktuelle hjemmel – men holder den?
- Hva med arealet som skal restaureres?
 - Grunneier må kompenseres
 - Arealet må (i praksis) bli et verneområde
 - Vil restaurering fungere? Når får vi svaret?

- *Beslutninger om endret arealbruk må ta hensyn til slike konsekvenser for miljø og lokalsamfunn [tape natur, dyrket mark for å nå klimamål], og basere seg på helhetlige avveininger som sikrer at det grønne*

Regjeringen vil legge frem en nasjonal strategi for klargjøring av grønne industriområder og industriparker med internasjonale konkurransefortrinn i hele landet.

areal langt over behovet. Et slikt kappløp kan medføre tap av viktig naturmangfold, økte klimagassutslipp fra avskoging og at andre viktige samfunnsinteresser blir skadelidende. Fylkeskommunene og kommunene bør derfor vurdere arealbruken helhetlig i sine overordnede planer

- *Nye industriareal må velges etter en helhetlig vurdering av samlet arealbruk og kunnskap om naturmangfold i Agder for å sikre bærekraftig utvikling.*
- *Regionen og kommunene må vurdere å ta en mer aktiv rolle i selv å identifisere egnede areal.*
- *2-6 industriparker bør inn i en planprosess med klare rammer og mandat for gjennomføring.*

Oppsummering

- Arealregnskapet er fantastisk!
- Restaurering av natur og økologisk kompensasjon vil, etter hva vi kan oppfatte fra nasjonale føringer og dokumenter, bli en nødvendig del av verktøykassa for å sikre bærekraftige planer fremover.
- Vi har bedt regjeringen om avklaringer rundt nasjonal politikk på naturavgift, naturrestaurering og kompensasjon.
- Statsråden fikk klar beskjed: Vi er klare!
- Å ta naturkrisa på alvor er bra for konkurransevnen vår
- Men det som er mest presserende for naturmangfoldet i Agder, er at vi utvikler samfunnet i tråd med tiltakshierarkiet – av og til er konfliktene for store.

